

Unirea

ziar național cotidian

Glasul Bihorului.

Ziua învierii noastre.

Discurs rostit în adunarea Românilor din Beiuș la 1 Decembrie 1918. —

De Dr. C. PAVEL.

Onorată Adunare,

Neamul românesc din Ungaria și Transilvania azi prăznuiește de-o parte desrobirea sa de sub jugul vremilor de urgie și umilire, iar de altă parte proclamă și vestește în fața lumii mari, că în urma dreptului de liberă dispunere asupra sortii sale, se unește cu frații din liberul Regat român, cu cari de azi înainte devenind un trup și un suflet, întemeiază mândra și de Dumnezeu în toate darurile pământului binecuvântată *România Mare*.

Puteri istorice, involburări mondiale și jertfa sângelui nostru îndreptat-au și pentru noi vremurile și ne-au adus ziua, în care să putem cânta cântare nouă.

Și fire deschisă, cum suntem noi români, în clipele aceste toată lumea o invităm să grăbească la marca noastră bucurie românească.

Natura însăși, azi noapte, pela cântători, s'a împodobit de prăznuire. Văi, livezi, lunci și poiene, rariști, ighiaburi, luminișuri și ponoare și voi codrilor, fraților, în haine de găteală v'a găsit revărsatul zozilor de veacuri așteptate.

În vestminte albe și nouă îmbrăcăriți crengile voastre desfrunzite. Albe, că-i sărbătoare mare și românească: nouă, căci un neam nou și desrobite trimite glasuri de biruință spre mândra voastră creație.

Și vântul, sprintarul, azi doine vă doinește și codrii Ardealului aud, că-s doine de bucurie și libertate și vorbe vă șoptește și tot cuprinsul acestor cetăți de veacuri ale dăinuirii noastre

pricepe, că-s vorbe pe înțeles, creștinești și românești.

Fruntea bătrânei Bihări se descrețește și ea astăzi; bresdele brăzdate de amarul celor, pe cari de mii de ani îi străjuiește, dispar.

Din pulverea razelor ce joacă pe luciul coifului tău și se refrâng de pe argintul iernatic al semeților săi umeri, glasuri întrebătoare se aud hăulind înspre vale.

Și văile clocotesc; glasurile celor fără glas până ieri, se înalță și-și împing vuetul în vijelia vânturilor ce azi izbesc spulberă și eutropesc o lume plină de păcate și fărădelegi.

— *On. Adunare*, — Ieșiți abia ieri, alaltăieri din iobăgia economică, din cea mai nemiloasă iobăgie ce s'a pomenit cândva, de prin anii șeptezeci încoaci din suta trecută, ajunserăm iar sub iobăgia culturală a aceluia, cari azi cu cele mai sfidătoare minciuni pe buze, umblă cu mâni cu picioare să ne fericească și pe mai departe.

Și de atunci, cu drepturi pe hârtia ungurească, dar aici în pământul nostru românesc, lacrimile noastră făcându-ni-s'au nouă pâne ziua și noaptea.

Graiul nostru, — rupt din graiul celor mai mari și mai învățate neamuri din lume, graiul cântecelor, graiul rugăciunilor noastre către Dumnezeu, văzutu-l-am în batjocura celor ce lătrau după noi.

Cărturarilor noștri li-s'au luat condeiele; poezilor noștri li-s'au zdrobit lirele; preoților li-s'au interzis altarele, iar scriitorilor noștri li-s'au oprit tiparele.

Ani de-a rândul în școlile

noastre puși am fost cu aspră și neiertătoare poruncă, să grăim grai străin și neînțeles de pruncuții noștri și așa așteptau dela noi să-i cumintim.

Resemnați și abătuți de icoanele altora aveam să-i apropiem și cu dânsii dimpreună prăznuirile și bucuriile altora trebuia să le împărtășim.

Aici în școlile Bisericii noastre românești, 1) sub ochi slăviștilor cetitori, cari din vechi icone blând priviau la noi, puși am fost să preamărim glori străine, ori chiar pe sângiuitorii neamului nostru.

Nevoiți am fost să vestim, că curare sultan de câte-ori a sărit de pe tron în fața cetății Szigetvár, dar despre tine, neamul nostru, despre trecutul tău sfântit prin atâtea dureri, nimic.

Poruncă aveam să limpezim teoria despre nemotenia judeomaghiară a cutărui *Ottrokocsi*, ori că *Schiller* de care ochiu a fost chioruș, dar în aceeași vreme despre marii noștri bărbați, descălecatari și dătători de legi, un cuvânt nu era îngăduit să avem.

Toate începuturile tuturor liftelor de pe stepele Asiei trebuia să-le descălcim și să-le indesăm cu lopata în fii tăi, neam românesc, dar despre începutul și înstăpânirea ta în pământul lucrat și apărat de tine, tăc la scrisul din carte și trebuia să tăcem și noi.

În spaamul durerilor și al umilirilor noastre, de câteori n'au strigat desperați cu regele Lear: „*Suflați vânturi... suflați!*”

*) Discursul e ținut în sala cea mare de gimnastică a liceului.

Și, Doamne, când ne-am spune și mărturisii tot amarul zăcut și dospit în inimi, vorbele s'ar aprinde și ar arde de focul buzelor noastre.

O. A. — Lui Achileus și noaptea în vis zăii îi dau de știre să nu mai accinstească trupul fără vieață al eroului Hector și să primească darurile de răscumpărare din partea lui Priamos, regele Ilionului și părintele lui Hector. — Achileus se supune și a doua zi Priamos se ivește înaintea lui Achileus. Plângând bătrânul rege zice: „O, Achileus, războinicul și nebiruitul fiu alui Thetis și Peleus, ai milă de celce azi se milogeste înaintea Ta. Gândește-te la zăi și te mai gândește, că și Tu ai un tată. Iată eu azi am ajuns să bătut mâna aceluia ce a stins vieața fiului meu.

Eroul păgân se înmoaie.

Umilirea noastră de acum sunt doi ani a fost și mai mare. Sfintele noastre lăcașuri, bisericile au să ni-le batjocorim și în turnurile credințelor noastre cu clopotele noastre am fost nevoiți să vestim lumii și să prăznuim stingerea și nimicirea neamului românesc. — Toată păgânătatea nu s'a coborât la atâtea barbarie.

Dar ochii tăi, Doamne, spre neamuri privesc. Și noi iertăm, cât putem iertă, — pentru inoie, căci astăzi tocmai acele clopote, cari ieri ne-au prohodit, învierea și vieața noastră o vestesc.

În Bălgăradul Ardealului, în cetatea durerilor noastre de ieri și a nădejdelor noastre de mâine, astăzi se spune lumii întregi, că voim să fim liberi și

neatârnată de nime, voim să fim un suflet întreg și nedespărțit de marele suflet al neamului românesc de pretutindenea.

Și câtă coincidență, doar chiar fără voia aceluia care au dat lozincă: *la Alba-Iulia*. — Sunt 270 de ani de când mitropolitul *Simion Ștefan* tocmai în cetatea Bălgradului a accentuat, cel dintâiu, *necesitatea unității literare a l. românești*, așa ca aceea să fie citită și înțeleasă de toți românii — *„respirați printr' alte țări“*. Și azi după aproape trei veacuri tot aici se făurește unitatea politică a tuturor românilor.

Și când cu mare și neasămuită bucurie prăznuim astăzi această înfăptuire a visurilor noastre de veacuri, cade-se, ca în gând curat și înaripat să ne apropiem de acel bărbat, care trimis este dela Dumnezeu să fie Făt-Frumos al norocului nostru.

Cenușoaca cu fața sfâșiată și cernită de vitregimea veacurilor, ascunsă din fața istoriei, și îmbrăcată cu toate atributele umilirii de puternicii zilei de ieri, — neamul românesc din Ungaria și Transilvania azi este ridicat și așezat în rândul celorlalte fice de împărat ale gintei latine.

Și acest Făt-Frumos, acest crainic al mădejdilor și așteptărilor noastre este marele apostol al neamurilor: *Wilson*.

Credeul istoriei noastre, zămislit pe la începutul sutei trecute în mintea și sufletul profetic alui *Șincai*, azi este susținut și realizat de președintele *Wilson*.

E cazul cel dintâiu în istoria omenirii, când un cap de stat își trimite armata în luptă și în foc, nu pentru interese particulare, ci pentru intruchiparea unui ideal umanitar statornicit a priori.

Toate celelalte principii și curente, cari au contribuit la progresul omului, cum sunt — subiectivismul în filozofie, — liberalismul în viața de stat — ori romantismul în literatură, — sunt numai rezultate ale marilor vărsări de sânge. Ele au răsărit pe urma lor, cum răsar și inverzesc și otăvesc livezile după ploile cele calde.

Privit sub unghiul acesta *Wilson* este unul din cei mai mari îndrumători ai omenirii.

Și acum, O. A., de încheiere țin să vă relev o scenă din ședința dintâiu, — după unire, — a parlamentului italian. În sfătuirea aceasta un deputat ia cuvântul dar în marea bucurie și emoție de care era stăpânit glasul i-se oprește, lacrimile îi năpădesc și în câteva elipe ne mai putând grăi, termină. — Se ridică premierul *Cavour* și

zice: „Onorată Cameră, nici când n'am pus mult preț pe valoarea acelor patrioți italieni, cari în clipe mari pentru patrie nu pot face altceva decât să sughițe, să plângă și să evaporeze de entuziasm, ci pe aceia, cari cu toată tăria trupului și a sufletului se pun pe lucru“.

Aceeaș fiind astăzi și situația românilor de dincoace și încă într-o măsură cu mult mai grea și mai încurcată decât cea a italienilor de odinioară, de datorită fieștecăruia este: cu puteri îndoite și cu toată chibzuiala minții să se pună pe lucru și să fie la culmea chemării sale acolo unde este.

Jertfele și abnegația marilor noștri bărbați, armele și evenimentele istorice făuresc azi unitatea și unirea tuturor românilor, munca noastră intezivă de mâne are însă să cimenteze și să ridice în ochii lumii mândra noastră Românie-Mare.

Să nu ne prea pripim.

Suzeranitatea poporului român din Ungaria și Transilvania în marea adunare națională dela Alba-Iulia a decretat în cea mai desăvârșită unanimitate unitatea națională și alipirea la România. Ca o consecvență logică a acestei uniuni aceeași mare adunare la propunerea D-lui *Vaidă* a acceptat lista marelui sfat național, din care în 2 Dec. s'a alcătuit Consiliul dirigent. Aceste două alcătuirii în epoca de prefaceri a neamului nostru, sunt chemate să conducă soarta poporului român din Ungaria și Transilvania. Consiliul dirigent și cu marele sfat au răspunderea timpului de tranziție.

Răspunderea aceasta nu este ușoară mai ales în situația actuală, când fără o pregătire prealabilă ni-să impune luarea imperiului a unui considerabil număr de comitate, cari aproape exclusiv sunt în mâni străine.

— Sunt două săptămâni de când ni-am declarat liberi; în unele comitate românii deja au preluat imperiul. Nu știm din acui autorizație. Am crede, să nu fim pripiti, cum s'a făcut cu lista marelui sfat național. Dacă voim să impunem și să punem baze unei cărmuiri solide, atunci nu e permis să purcedă unul fiecare de capul său. Consiliul dirigent are cuvântul în toate chestiile de organizare și cărmuire. Dela Consiliu așteptăm îndrumările și ordinul de înfăptuire a imperiului. Trebuie să purcedem unitar în toate. Ori ce acțiune aparte poate să fie dăunătoare. Resorturile consiliului dirigent sunt chemate să pregătească de urgențe toate

indicațiile și să avizeze consiliile comitatense.

Ne place a crede, că Consiliul dirigent va ști să-și aleagă persoane potrivite, indivizi probați și cu deplină garanță morală. — Când e vorba să se aleagă reprezentanți, cărora să li-să încredințeze anumite slujbe, oredem că nu e practic, să se accepte propunerea a lor doi sau trei oameni mai îndrăzneți și orbiți de orgoliul propriu. Sistemul acesta trebuie să-l lăpădam. În ori ce chestiuni de ordin mai înalt să se concheme anchete din bărbați cu răspundere și numai la recomandarea lor să se accepte persoanele necesari la cărmuire.

Dacă voim să impunem, e nevoie d'a capo să eschidem ori ce considerații de ordin personal. — Un singur gând să ne stăpânească pe toți: munca fără preget pentru înfăptuirea stăpânirii democratice românești peste cele 26 comitate locuite de români. — Increderea ce avem în consiliul dirigent e chezașia cea mai sigură, că neamul românesc din Ungaria și Transilvania e destul de matur, ca să nu se preteze la fapte pripite, ci toți într'un gând să urmărim ordinul consiliului dirigent, a cărui lozincă trebuie să fie: fericirea în sens democratic a neamului românesc.

G. Precup.

VESTI DIN ROMÂNIA.

Scrisoarea dlui Clemenceau către d. I. C. Brătianu.

Domnule Brătianu!

Vă mulțămesc sincer pentru simțemintele pe cari mi le-ați arătat prin telegrama pe care mi-a trimis-o dl de *Saint Aulaire*.

Guvernul francez, pe care o veche și încrezătoare prietenie îl unește cu România și care a iubit-o în cursul

încercărilor pe cari le-a vădit, este fericită de a o vedea reintrată în alianța sa și lucrând la înfăptuirea unității țărilor române.

Fac toate urările pentru dezvoltarea sa liniștită și înflorirea ei.

G. Clemenceau.

Franța sărbătorită la București.

Lyon — Răspunsul președintelui republicii, trimis Consiliului unității române, a fost răspândit prin gazetele din București. Populația a format un șir fără capăt, care s'a îndreptat spre legațiunea Franței sărbătorind

învingerea aliaților. Strigăte de „trăiască Franța“, „trăiască *Poincare*“, „trăiască *Clemenceau*“, răsuna în tot orașul. Manifestațiile s'au prelungit până seara. Ofițerii au fost purtați cu mare cinste pe străzile Bucureștilor.

(G. P.)

Chestia agrară

preocupă cu tot deadinsul guvernul unguresc. Chestia se discută aprins între delegații diferitelor partide. Două curente sunt mai pronunțate: al socialiștilor și al radicalilor. Radicalii sunt de părerea, ca pământul ce se va împărți să treacă în deplină proprietate a țăranilor. Socialiștii reprezintă un punct de vedere mai doctrinar, mai comunist. Ei zic, că țăranii să fie numai uzufructuarii, arândătorii — și nici decât proprietarii pământului. Va fi acesta un punct de vedere mai avansat, dar nici decât cel mai realizabil. Tocmai de aceea socialiștii au acceptat și ei punctul de vedere

al radicalilor. Au căzut de acord asupra următoarelor: țăranii sunt proprietarii deplin ai pământului câștigat; dispun cu tot dreptul asupra lui, îl pot întabulă, îl pot lăsa moștenire copiilor, iar după 20 ani îl pot chiar și vinde. Sunt datori să plătească statului anumite procente din valoarea pământului, ceea ce în primul an nu poate fi mai mult de 10%. În schimb sunt scutiți de orice dare de pământ. Moșia celui ce nu vrea să se mai ocupe cu economia, trece la stat, răscumpărându-i-se toate cheltuielile avute

Au căzut de acord și cu privire la aceea, ca să rămână nelmpărțite acele moși mari, cari sunt de lipsă pentru ali-

mentația orașelor, pentru producția de materii brute industriale și pentru nobilitarea sâmbântelor de pământ.

N'au ajuns încă de acord asupra prețului pământului și a modalității de plătire.

După informațiile mai noue diferențele dintre partide deja s'au aplanat. De câteva zile conziliul ministerial se ocupă exclusiv cu reforma agrară. Discuția se va încheia în zilele acestea. Și încă în săptămâna aceasta proiectul va fi ridicat la valoare de lege. După aceasta nu mai rămâne decât împărțirea pământului, care încă se va săvârși în timpul cel mai scurt.

Graba aceasta suspectă a guvernului unguresc trebuie să ne împintene și pe noi la lucru. (P. S.)

Din Calvarul Neamului.

— Vorbirea generalului francez Berthelot, când — înaintea încheierii păcii dela Bucuraști — a părăsit România.

Sunt obligat să vă părăsesc chiar în clipele nenorocirii României. — Plec cu moartea în

suflet. — Văd în ce condițiuni înspăimântătoare vi-se cere să capitulați. — Văd bine drumul spinos al calvarului României: el este însă aproape de sfârșit. — Văd pumnalul, pe care dușmanul îl face să lucească pe când el zimbește. *Generalul Berthelot avea privirea ațintită în pământ. Urmează clipe de înspăimântătoare tăcere, apoi se înseninează.* România să nu-și piardă speranța. Trebuie să vedem cu toții un cer mult mai senin. Fiți siguri, că nu s'a spus ultimul cuvânt. Franța și aliații săi nu recunosc și nu vor recunoaște niciodată această pace rușinoasă. Fruntașii țării mele și-au făcut toate rezervele asupra gravelor condițiuni, ce vi-se impun acum, când ați rămas izolați de marii voștri prietini. Va veni ziua, când se va semnă pacea lumii. Atunci cu o tresătură de burete Franța și aliații săi vor șterge umilirea și vor răsplăti toate dureroasele sale jertfe, pe cari le faceți pentru cauza cea mare. Atunci vor veni zile frumoase pentru Marea Românie. Soldații cu ochii plini de lacrimi îmi amintesc de to-

varășii mei de arme și de sacrificii. Ofițerii mei plecând cu mine lasă în România prietini mulți și duc cu ei atâtea sentimente frumoase și profunde pentru țara unde au trăit zile grele. Ceialaltii rămași pe veci în pământul țării voastre sunt sfânta și eterna legătură între viteaza Românie și Franța. *Alte câteva clipe de tăcere și șefut misiunii franceze reluă vorba.* Nu vă pot ascunde cât de dureroasă îmi pare plecarea din România și nu vă pot ascunde, că plecând duc cu mine în inimă o parte din generosul suflet al României, care soarbe până în fund paharul nenorocirii lor. — Români, mai mult ca niciodată, nu vă zic un adio, ci la revedere cu toată încrederea și speranța în triumful dreptei cauze. (F. P. R.)

Cărturari dela sate! Veghiați cu trezvie! Feriți-vă credincioșii de agenții primejdioși ai dușmanilor noștri. Purcedeti față de dânsii fără cruțare!

Salutul celui mai mare Român cătră Consiliul Dirigent.

În clipa când ceia ce au urmărit trudele și suferințele voastre de mucenici timp de atâtea sute de ani ajunge a fi un crez de biruință, lăsați să vie cătră voi și înduioșatul glas al cuiva, care o viață întreagă a urmărit pas cu pas fiecare din aceste silinți și dureri și s'a împrietinit în gândul său cu toți aceia dintre voi cari, ca și dânsul, au muncit și au crezut.

N. IORGA.

Cum s'au purtat Germanii în București?

— Fragmente după spusele dlui Șoarec, șef de gară în România, care a stat o seară la Blaj, cu misiunea franceză-română.

— Ei, dom'le, Germanii? Păi, am eu cuvinte să vă spun la repezeală ce-au făcut Germanii la noi? Iaca, să vedeți, eu, biet ceferist, dat afară din slujbă, stam la București, cu nevastă-mea și cu fie-mea. Om năcăjit, dom'le. Trebuia să stau ceasuri întregi întins pe otomană, năpădit de grijile traiului și ale soartei noastre: fixam tavanul și înghițeam la noduri amare. Ca să pot avea nițel somn noaptea, o luam apoi la plimbări lungi pe stradele Bucureștilor. Și mergeam înainte fără țintă, cu ochii în pământ, tot înainte...

Odată mergeam iar' așa și nu mă uitam nici la dreapta, nici la stânga. Și cum mergeam, mă pomenesc deodată apucat dela' spate de niște clește brutale, ridicat în văzduh, apoi dat busna pe trotoar!

— Ce naiba, zic, icnind, și mă uit, de jos, înapoi: un zdrahon de neamț, cât o namilă, trecea impasibil înainte, pe locul de unde zburasem eu...

— Al dracului, gândesc, îi stăteam în cale și mă măturab ca să nu-și tulbure dumnealui cărarea. Fiecar afurisit!

Una au făcut Germanii la București: țineau curățenie strânică, nene. Păi, da, dar se chiamă că o făceam noi, cetățenii. Fiecare proprietar era îndatorat să-și măture partea de trotoar până la mijlocul străzii. Nu se întreba cine ești, de ce condiție? — ei, hai la trotoar. Si s'au putut vedea cetățeni onorabili, chiar moșnegi cu bărbi cărunte și cu oase înțepenite de bătrânețe, manuând — măturoidul. Tinăr, bătrân, — deavalma.

— Uite, de-o pildă, mi-e mi-a căzut sorocul să fac curățenie în ziua de Paști, toamai la Inviere,

La ora 5 eram în tălpi, cu halatul pe umeri, cu păpușii clap-clap în picioare și trage-i,

dom'le Șoarec, să selipească trotoarul...

— Să nu te supui, zici? Bine, nu cobori la măturat: a doua zi îți pică la domiciliu o scrisoare oficială, că cieă să ai bunătate și să trimiți cu mandat postal 30 de mărci amendă de neconformare...

— Nu plătești? Altă scrisoare, cu amenda dublă...

— N'o i-ai în seamă nici p'asta? A doua zi îți vine un prusiac înarmat și te poțeste să pleci la plimbare, la Corabia, în exil. Acolo apoi poți să mășori, până te-o stropși, nisipul pustiu al Dunării.

— Câți au pățit-o!...

Mare năcaz ne-au făcut cu toți articolii de alimentație și cu petrolul. Noi, țară emina-mente petroliferă, sub acest respect a doua în toată Europa, să ajungem să plătim chilogramul de gaz cu șapte franci! Ei, și ce gaz ne vindeau germanii, nu întrebați?

— Ce gaz, frate? — Cine știe ce mixtură de lichide du- bioase: aprindeai fitilul sara,

ardea ce ardea, o minută două, apoi sfâr și sfâr, fum ca la gura coșului. Tusă și năcaz, de să-ți scuipi sufletul, oh...

— Tutun, spui? Am avut tutun înainte de invazie, cât nu se poate spune, cantități enorme. A venit Germanul, a pus mâna pe tutun și, pe urmă, imi vindea mie și îți vindea matale suta de țigarete cu zece franci. Pe el îl costă abia trei, și mai puțin...

— E de înțeles apoi, că eu și mata scoteam abia fumuri subțirele cât firul de paiangen, iar dumnealui trăgea din pipă niște colburi cât norii!

Pusese Neamțul opreală pe bere, încât, în unele localuri, pentru civili nu se găsea de loc. Acolo nici nu aveau intrare d'al de noi, decât germani. Și dacă totuș te rătăceai tu, biet surtu-car bucureștean, și te retrăgeai deoparte într'un colț, puteai să vezi cum curge berea gărlă pe găturile largi ale bavarezilor, iar tie îți lunciau noduri cât pumnul.

În țara ta, acasă la tine...

Când au intrat Germanii în București a dat Dumnezeu o vreme rea, cum nu se mai găsește: o ploaie mărunță și deasă, cu ceață, și un noroi ca în iad. Forfoteau cizmele „boșilor“, lucru mare: leorca-leorca...

Cine să-i aștepte? Câțiva ovreiași dela mahala, cari le-au ieșit în cale cu flori și cu covrigi, apoi ungueroaicele de pe la easele boerești, cu blăaurile cucoanelor refugiate în Moldova. Lume întoarsă: se făcuseră servitoarele cucoane și primeau ele, cogeami-te, pe Germani.

Bucureșteanul onorabil, care a fost în imposibilitate să se retragă cu trupele, stătea acasă și se ruga lui Dumnezeu:

— Ploauă, Doamne, ploauă — să se îngroade cu totul, să le rămână cizmele p' aici...

Apoi au venit Mărășeștii. Știți, lupta aceea groaznică, în care armata românească a dat dovezi la lumea toată de extraordinara ei capabilitate și vitejie. A fost o minune, nu alta. Parol.

Ați citit despre atacul când ai noștri au fost surprinși scăldându-se în Siret. Și n'au mai avut flăcăii vreme, decât să-și încalte cizmele și să-și ică unii câte-o albitură. De s'au înspăimântat germanii de ei, lucru mare.

După luptă, la câteva zile s'au umplut spitalele din București de nemți cu beregatele și fălcile sfâșiate...

S'a împlinit cel mai cumplit blăstăm al Românului: De te-aș apuca odată cu dinții de bere-gată!

S'a împlinit cu vârf...

După pacea dela București câțiva ofițeri germani au fost ordonați, ca organe de legătură, la statul major dela Iași. Și îi vedeai trecând falnici pe străzile Iașilor, cu frunțile fudule, cu ochii plini de superbie teutonă. Se întâlneau cu dame de ale noastre. Bravele fice

ale României întorceau capetele spre ei și le spuneau scurt, batjocoritor:

— Mărășești!

Teutonul tresărea, îi perea fudulia din ochi, iuțea pasul și dispărea, înghițând la noduri cât pumnul...

Își primea îndărăt nodurile dela București!

A. Melin.

Informațiuni.

* **Întelegere între Români și Sârbi. Proclamațiune.** Șeful armatei naționale și a siguranței publice române cătră toți locuitorii din ținuturile ocupate de armatele sârbești:

În urma regretabilelor conflicte între trupele sârbești de ocupațiune și populația română, am avut azi o lungă convorbire cu comandamentul sârbesc din cetatea Arad. În numele acestui comandament vice-colonelul Popovici mi-a declarat următoarele:

„Armata sârbească a ocupat întregul ținut al Banatului din ordinul Ententei și în interesul păstrării siguranței publice. Conform instrucțiunilor primite, ea a interzis (oprit) orice mișcare și acțiune politică în aceste ținuturi precum și orice activitate politică. În aceste ținuturi nimeni nu are dreptul să arboreze pe clădiri steaguri românești, sârbești sau germane. „Purtarea cocardelor naționale este însă îngăduită“.

În urma garanțiilor date prin persoana mea am obținut promisiunea, că în tot teritoriul care stă sub comanda colonelului Popovici va înceta orice internare de români. În consecință cer dela toți locuitorii acestui ținut, să se supună acestor ordine și îi rog pe toți, să arete cea mai mare bunăvoință față cu trupele sârbești, cu atât mai mult, că aceste trupe au venit încoace din ordinul Ententei.

Dr. Șt. C. Pop.

* **Agencia telegrafică Română din Sibiu, o rugată** să ne mijlocească trimiterea tuturor ziarelor din România, până vom avea și noi contact direct cu frații. *Redacția «Unirii».*

* **Se incuibesc Săcuii în Aiud.** În zilele trecute a sosit la Aiud un batalion de Săcui, cari s'au purtat foarte provocător față cu populația românească. Consiliul Național din loc a cerut lămuriri dela Aiud, protestând împotriva purtării Săcuilor și solicitând măsuri energice. S'a primit prin telefon următorul răspuns:

Tulburările din Aiud sunt adevărate; oamenii batalionului săcuiesc s'au purtat agresiv față de toți locuitorii, au năpădit crișmele, s'au îmbătat, și înșiși

funcționarii publici maghiari abia au putut merge spre casă.

S'au luat următoarele măsuri: S'a oprit vinderea alcoolului; capii răutăților au fost prinși și vor fi aspru pedepsiți. Comandantul a luat toată răspunderea pe viitor. Scopul batalionului este pur și simplu instrucția militară.

Iată oastea cea nouă a Ungurilor! —

* **Sergent-majorul voluntar Ion Breazu** în o ciocnire cu germanii ce treceau prin gara veche a Blajului a rănit pe un german, care a și fost amputat. Urcat în tren să viziteze vagoanele — a fost dus până la Teiuș unde a fost eliberat de nemți — după ce a fost grav maltratat. Trenul a fost reținut la Teiuș de Conziliul Nostru. Dorim să se întâlnească cu dorobanții dela Uioara...

* **Anglia** va stăruî ca după războiu să se pună odată capăt pentru totdeauna militarismului...

* **Neînțelegeri în guvernul ungar!** E vorba de ocamdată de abdicarea alor 2—3 ministri.

* **Wilson despre Germania.** De pe vaporul Georg Washington, cu care prezidentul Wilson își face călătoria spre Europa, se trimite următoarea radio-telegramă:

Prezidentul Wilson aflând despre invitarea ce i-o face guvernul german de-a vizita și Germania, a declarat următoarele:

Poporul german trebuie să sufere un lung șir de ani pentru păcatele ce a săvârșit și să se pocăiască în sinceritate; nici unui american nu-i este iertat să pășcască pe pământul Germaniei, decât numai în calitate oficială. Resping chiar și gândul de-a vizita țara nemțească. Wilson a desaprobat cu asprime călătoria ziariștilor americani, cari au plecat din Elveția în Germania.

Publicare de licitare.

Subsarisul notar public de stat, aduc la cunoștință, cumcă în cauza Ioan Gelb și soțul Hermann Eisikovits locuitori din Blaj, contra Gavrița Goldstein și Beni Moritz, locuitori din Cluj, în anul 1918 în 20 luna curente, se va vinde prin licitare celea 160 bucăți oi cumpărate, dar neprimite de dânsii, cu preț de 5 cor. 70 fil. chila. Cei ce voesc a licita, au a depune ca vadiu 5000 cor.

Proventul de cumpărare are al solvi cumpărătorul.

Blaj, la 13 Decembrie 1918.

Dr. Nánásy László.

notar public de stat.

(3) 1-?

MAI NOU.

Din Brașov se anunță agenției telegrafice române:

Ieri a sosit aici generalul Lecca pentru inspectarea trupelor române. I-s'a făcut o primire grandioasă. A vorbit în numele Brașovenilor protopopul Saftu. Generalul Lecca a răspuns, spunând, că trupele române au venit să asigure ordinea și pacea. S'au prezentat apoi în delegație membrii consiliului român, sas și maghiar. Adresându-se străinilor d. general Lecca a spus, că stăpânirea românească va fi cât se poate de liberală față de locuitorii de altă limbă.

* În Brașov au fost prinși, dezarmați și apoi internați numaidecât 5000 de germani.

* Trupele române, cari au plecat din Sibiu, au sosit în 13 l. c. dimineața la Piski și de acolo s'au îndreptat spre Petroșeni.

* Un politician Sas din Sibiu, într'o convorbire avută cu un redactor al agenției «Dacia», a declarat, că Sașii nu au făcut nici o învoială sau legătură cu guvernul maghiar.

Din Budapesta se anunță:

Miniștrii de interne și de războiu au demisionat.

* Ungurii din Cluj concentrează acolo soldați din toate părțile Ardealului.

* Intre soldații garnizoanelor din Budapesta se observă o puternică mișcare bolșevistă. Se împart ziare și broșuri, cari propagă terorismul proletarilor în contra conservatismului politicienilor maghiari. (A. T. R.)

* „Tel. Român“ ce-l primim azi publică salutul adus trupelor române, intrate în Sibiu:

Bine ați sosit!

Bine-ați sosit viteji cu flamura izbândeii sfinte! În fața ei ne închinăm! De mult v'am așteptat. Și amară ne-a fost răbdarea! Cu atât mai dulci sunt clipele de-acum. Clipe sfinte și înălțătoare. Vitejii strămoși, risipiți în hotărul Șelimbărului, Vă binecuvîntă pasul. Căci veniți să desăvârșiți fapta idealului pentru care s'au jertfit.

Biruința de veșnică glorie dela Mărășești aduce și răspândește asupra tuturor olaturilor românești lumină de vrajă negrăită. Vă înseamnă drumul, până departe în apele blonde ale Tisei.

Dumnezeu, Domnul dreptății, Vă întărească credința și oțelească voința!

Înfiorați de sentimente necunoscute până acum, și stăpâniți de adâncă emoțiune, Vă grăim din inimă:

Fraților, bine-ați venit!

Trăiască M. Sa Regele Ferdinand!

Trăiască M. Sa Regina Maria!

Trăiască Augusta Familie Domnitoare!

Trăiască Armata Română!

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea. — Administrator: Nicolae Negruțiu.